

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammeltorv 22, 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Socialforvaltningen
Kontoret for Tilsyn, Kvalitet og Service
i enkeltsager

Dato: 28 DEC. 2006

J.nr.: 2006-4264-998
Sagsbehandler: HA3
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 2

Københavns Kommune
Rådhuset
1599 København V

-2. JAN. 2007

SNAR. → 31.1.07

J.nr.

AML

+ bilag

Vedrørende klage fra Pårørendegruppen ved Sundbygård

Jeg har i dag skrevet således til Pårørendegruppen ved Sundbygård, v/ Hans Christian Mortensen, Østre Allé 49, 4800 Nykøbing F:

"Vedrørende Sundbygård

Jeg har modtaget Pårørendegruppen ved Sundbygårds brev af 14. december 2006.

Pårørendegruppen klager over at svage og sårbare psykisk syge skal bo i boenheder på Sundbygård sammen med misbrugere.

Jeg kan af pårørendegruppens brev forstå at Københavns Kommune i 2004 traf beslutning om at der alene skulle laves én misbrugsfri boenhed på Sundbygård. Denne afgørelse er forældet i forhold til ombudsmandsloven, og jeg er derfor afskåret fra at tage stilling til en klage over netop denne afgørelse. Jeg henviser til § 13, stk. 3, i lov nr. 473 af 12. juni 1996 om Folketingets Ombudsmand hvorefter en klage skal være indgivet "inden et år efter, at forholdet er begået".

Af pårørendegruppens brev fremgår bl.a. følgende:

' ...

Imidlertid finder vi det uacceptabelt, at svage og sårbare psykisk syge – udover at skulle klare en dagligdag med en svær og meget alvorlig sygdom – også skal klare at bo under tag med misbrugere og klare de mange gener, det medfører.

Det er vores opfattelse at man ikke kræver dette af andre grupper af alvorligt syge i det danske samfund eller for den sags skyld af raske.

For så vidt angår misbrugerne mener vi at denne gruppe af sindslidende har behov for

særlig og intensiv behandling.

Socialudvalget har i dette efterår vedtaget at påbegynde en modernisering med 2-rumsboliger af 3 boenheder på Sundbygård – med start formentlig marts 2007. Moderniseringen vil medføre mange eksterne og interne flytninger. Det ville være oplagt samtidigt hermed også at etablere en enhed for misbrugere.

...

Ombudsmanden kan ikke behandle klager over forhold der kan indbringes for en højere forvaltningsmyndighed før denne myndighed har truffet afgørelse (§ 14 i ombudsmandsloven). Efter praksis tager ombudsmanden normalt heller ikke stilling til forhold som myndigheden ikke selv har haft lejlighed til at tage stilling til, jf. ombudsmandslovens § 16, stk.1.

Jeg har derfor sendt kopi af pårørendegruppen's brev af 14. december 2006 med bilag til Københavns Kommune som en anmodning fra pårørendegruppen om at kommunen tager stilling til gruppens ønske om adskillelse af misbrugere og ikke-misbrugere.

Jeg beder pårørendegruppen afvente svaret fra Københavns Kommune før gruppen tager stilling til om der er grundlag for at klage til mig.

Jeg har anmodet Københavns Kommune om at underrette mig om kommunens svar.

Til pårørendegruppen's orientering vedlægges en folder om ombudsmanden og persondataloven.

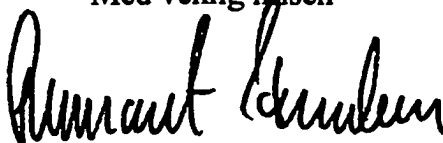
Med venlig hilsen

”

Jeg vedlægger kopi af pårørendegruppen's brev af 14. december 2006 med bilag som en anmodning fra pårørendegruppen om at kommunen tager stilling til gruppens ønske om adskillelse af misbrugere og ikke-misbrugere.

Jeg anmoder om underretning om kommunens svar.

Med venlig hilsen

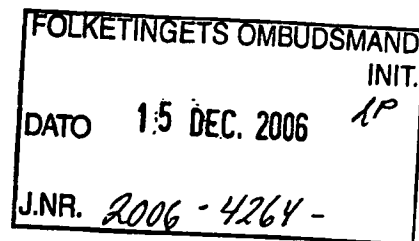

Lennart Frandsen
Inspektionschef

Pårørendegruppen ved Sundbygård
v/ Hans Christian Mortensen
Østre Allé 49
4800 Nykøbing F.

Nykøbing F. den 14. december 2006

Folketingets Ombudsmand
Gammel Torv 22
1457 København K.

Sundbygård er et socialpsykiatrisk bocenter i henhold til servicelovens § 92. Bocentret har ca. 170 pladser til længerevarende ophold til personer, som på grund af betydelig og varig nedsat psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp til almindelige daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

Sundbygård ligger på Røde Mellemvej 50-52, 2300 København S.

Bocentret er delt op i 10 boenheder. En enkelt af boenhederne har 2-rumsboliger med eget bad og køkkenfaciliteter. De øvrige boenheder består af boliger på helt ned til 12,5 m² og med bad/toilet fælles med 4-5 andre. Måltiderne indtages i store fælles spisestuer.

En del af bocentrets beboere er misbrugere, og deres misbrug og deres måde at skaffe sig stoffer på skaber utryghed og angst hos de øvrige beboere.

Pårørendegruppen informerede den 24. oktober 2003 Københavns Kommunes Borgerrepræsentation om forskellige forhold på bocentret som den fandt kritisable, herunder om misbruget. Kopi af brevet *vedlægges*.

De pågældende forhold blev derfor drøftet på et møde mellem borgmesteren for Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget (nu Socialudvalget), embedsmænd og pårørendegruppen.

Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget anmodede derefter i foråret 2004 Sundbygårds ledelse om at udarbejde forslag til hvordan man inden for de eksisterende rammer kunne separere beboere med misbrug og beboere, der ikke ønsker at leve med misbrug.

En undersøgelse foretaget på daværende tidspunkt havde vist at Sundbygård havde 35 misbrugere, 16 antabusbrugere og 119 beboere uden misbrug.

Ledelsens forslag gik ud på at etablere en misbrugsfri boenhed. Enheden skulle rumme gruppen af skrøbelige og sårbare beboere, for hvem samværet med misbrugende beboere udgør en trussel mod deres mulighed for at komme sig, og beboere som af andre personlige eller sygdomsmæssige grunde ikke ønsker at bo i samme boenhed som misbrugere. Beboere til enheden skulle aktivt og frivilligt søge om ophold her.

Som alternativ foreslog ledelsen etablering af en boenhed til misbrugere placeret fysisk uden for Sundbygård, men ledelsesmæssigt og administrativt under Sundbygård.

Ledelsens forslag var til høring hos samtlige berørte parter på Sundbygård. Sammenfattende delte høringssvarene sig mellem tilslutning til en misbrugsfri enhed, etablering af en enhed for misbrugere og undladelse af at visitere misbrugere til Sundbygård.

Blandt ledelsens begrundelser for at etablere en misbrugsfri boenhed i stedet for en misbrugsenhed var blandt andet at det ville føre til øget stigmatisering og udstødelse af den mest ressourcetsvage gruppe, nemlig de psykisk syge med misbrug.

En anden begrundelse var at lovgivningen var til hinder herfor, idet brugere, som var visiteret til et § 92-tilbud, ikke mod deres vilje kunne opsiges fra botilbuddet.

Denne begrundelse blev fastholdt under hele sagens behandling selvom det godt har kunnet lade sig gøre at etablere misbrugsafdelinger på flere andre af kommunens bocentre, f.eks. Hedelund og Lindegården, og selvom Socialministeriet i *vedlagte* brev af 3. august 2004 udtaler at det under iagttagelse af visse procedurer godt kan lade sig gøre at flytte beboere.

Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget vedtog ledelsens forslag om en misbrugsfri boenhed i august 2004.

Den misbrugsfri boenhed blev etableret i en af Sundbygårds boenheder. Flertallet af boenhedens beboere blev boende og skrev under på en kontrakt om at de ville flytte, hvis de indtog alkohol eller stoffer. Enkelte som herefter ikke ønskede at blive boende, flyttede, og andre flyttede til og underskrev kontrakten. Boenheden har kun i få perioder været fuldt besat, og der har været et vist flow blandt beboerne.

Så vidt vides har antallet af misbrugere på Sundbygård ikke ændret sig meget. De ikke misbrugende beboere i de almindelige boenheder er derfor fortsat nødt til at leve sammen med misbrugere og med de dermed følgende gener i forbindelse med misbrugernes indtag af alkohol og stoffer. Hertil kommer evindelige plagerier og tiggerier om penge til stoffer, pres om at deltage i misbruget og jævnligt også kriminell adfærd.

Socialborgmesteren og medlemmer af socialudvalget besøgte den 23. august 2006 Sundbygård.

Medlemmer af pårørendegruppen fik efter udvalgsmedlemmernes besøg på boenhederne mulighed for et kortere møde med dem. På dette møde orienterede vi om de problemer som pårørendegruppen p.t. følte mest påtrængende, herunder de dårlige boligforhold og problemerne med misbruget.

Vi fik i løbet af mødet indtryk af at socialudvalgets medlemmer mener at misbrugsproblemerne er løst med etablering af den misbrugsfri enhed.

Imidlertid finder vi det uacceptabelt, at svage og sårbare psykisk syge - udover at skulle klare en dagligdag med en svær og meget alvorlig sygdom - også skal klare at bo under tag med misbrugere og klare de mange gener, det medfører.

Det er vores opfattelse at man ikke kræver dette af andre grupper af alvorligt syge i det danske samfund eller for den sags skyld af raske.

For så vidt angår misbrugerne mener vi at denne gruppe af sindslidende har behov for særlig og intensiv behandling.

Socialudvalget har i dette efterår vedtaget at påbegynde en modernisering med 2-rumsboliger af 3 boenheder på Sundbygård – med start formentlig marts 2007. Moderniseringen vil medføre mange eksterne og interne flytninger. Det ville være oplagt samtidigt hermed også at etablere en enhed for misbrugere.

Under henvisning til ovenstående skal vi anmode om en undersøgelse med henblik på ændring af forholdene omkring misbruget på Sundbygård.

Med venlig hilsen
på pårørendegruppens vegne

Hans Christian Mortensen

SOCIALMINISTERIET

Hans Christian Mortensen
Østre Allé 49
4800 Nykøbing F.

Departementet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail sm@sm.dk

3. august 2004

Vedrørende forespørgsel om botilbud i henhold til lov om social service

SGF/ J.nr. 226-799

Kære Hans Christian Mortensen

Vi har modtaget dit brev fra den 28. juni 2004. I brevet spørger du om, hvilke vilkår der gælder når beboere i botilbud efter § 92 skal overføres til anden passende bolig enten internt eller eksternt i forbindelse med dels ombygning del reorganisering med henblik på etablering af specialafdelinger.

Jeg skal gøre opmærksom på at Socialministeriet ikke kan gå ind i konkrete sager, men alene afgiver vejledende udtalelser.

Efter Socialministeriets opfattelse ligger det indenfor det kommunale/amtskommunale ansvarsområde at tilrettelægge, hvordan udbuddet af boliger skal være og herunder også vurdere, hvordan den kommunale/amtskommunale forsyningsforpligtelse bedst tilgodeses, for eksempel i form af bygningsmæssige standarder, geografisk beliggenhed, driftsomkostninger etc.

Ved beslutning om nedlæggelse af kommunale/amtskommunale boliger efter serviceloven og dermed beslutning om flytning af beboere, indgår en lang række hensyn.

Da der er tale om beboernes egen bolig, forudsættes det, at de får et tilstrækkeligt varsel og tilstrækkelig information, samt at beboerne og dem, der varetager deres interesser får mulighed for at udtale sig/gøre indsigelse og inddrages i beslutningen om flytningen etc.

I forhold til den enkelte bolig vil en beslutning om at ændre boligforholdene, hvor flytning er nødvendig, indebære en afgørelse efter forvaltningsloven. Kommunen og amtskommunen vil derfor være forpligtet til at anvende forvaltningslovens bestemmelser. Dette fremgår blandt andet af en afgørelse truffet af Den Sociale Ankestyrelse. (SM F-8-01).

Med venlig hilsen

Sigrid Fleckner

Pårørendegruppen ved Sundbygård
samt Centerrådets pårørenderepræsentanter
v/ Annette Gertung
Østre Allé 49
4800 Nykøbing F.

Nykøbing F. den 24. oktober 2003.

Københavns Kommune
Medlemmerne af Borgerrepræsentationen
Rådhuset
1599 København V.

Information om forhold ved bocentret Sundbygård

Vi er en gruppe pårørende til beboere ved bocentret Sundbygård som vil informere borgerrepræsentationens medlemmer om følgende:

1. Det er vores opfattelse at mange af beboernes værelser er rodede og snavsede og giver indtryk af at der ikke sker regelmæssig oprydning og at der meget sjældent gøres rent
2. Det er desuden vores opfattelse at en del beboere fremtræder med en ringe personlig hygiejne og at regelmæssige tandlægebesøg forsømmes
3. Det er endvidere vores opfattelse at mange af beboerne har misbrugsproblemer, og at deres misbrug og deres måde at skaffe sig stoffer på skaber utryghed og angst hos de øvrige beboere
4. Det er også vores opfattelse at der udefra kommer personer ind på Sundbygård som sælger stoffer til misbrugerne
5. Det er endelig vores opfattelse at en del beboere har problemer med at styre deres økonomi.

Sundbygård er et bocenter i henhold til servicelovens § 92 d.v.s. et botilbud der er egnet til længerevarende ophold til personer som på grund af betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne har behov for omfattende hjælp i almindelige daglige funktioner eller pleje, omsorg eller behandling og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

Der er 170 beboere fordelt på 10 boafdelinger heraf 57% mænd og 43% kvinder. Beboerne har et-rums boliger og er flere om hvert badeværelse. En enkelt boafdeling har dog 2-værelseslejligheder.

Københavns Kommunes Borgerrepræsentation har i henhold til § 39 i retssikkerhedsloven pligt til at føre tilsyn med hvordan kommunens opgaver løses. Tilsynet omfatter både tilbuddene og den måde opgaverne udføres på.

Tilsynspligten er mere udtømmende beskrevet i kapitel 11 i "Vejledning om lov om retssikkerhed og administration på det sociale område". Det fremgår af punkt 180 i vejledningen at det er en del af tilsynspligten at reagere, hvis medlemmerne af kommunalbestyrelsen får informationer om, at der kan være grundlag for kritik.

Vi skal derfor anmode borgerrepræsentationen om at undersøge forholdene på Sundbygård..

Vi skal samtidig udbede os oplyst hvorledes tilsynspligten hidtil har været udøvet, herunder om borgerrepræsentationens medlemmer personligt har besøgt bocentret og herved ført personligt tilsyn med forholdene.

Endvidere skal vi anmode om aktindsigt i tilsynsrapporterne for de seneste år ved at få tilsendt eksemplarer af dem.

Med venlig hilsen

- på vegne af pårørende til beboere på Sundbygård -

pårørenderepræsentanter i Centerrådet

Charlotte Staudgaard, *Heij Jacobsen*
Annette Gentung

Kopi af dette brev er sendt til medlemmerne af Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget.